

48260310: สาขาวิชาพัฒนศึกษา

คำสำคัญ: กระบวนทัศน์ / วิถีพุทธ / กระแสบริโณคณียม

พินิจ บัวสงค์: กระบวนทัศน์ความคิดว่าด้วยวิถีพุทธกับกระแสบริโณคณียมในสังคมไทย.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผศ.ดร.นรินทร์ สังข์รักษา พระครูปริมาณุรักษ์ (ผศ.ดร.พภ.ประสิทธิ์
ฐรสิทฺโธ) และ อ. ดร. ชีรศักดิ์ อุ่ณอรรถมย์เลิศ 169 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อ
วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบ กระบวนทัศน์ความคิดในวิถีพุทธกับกระแสการบริโณคณียม และเพื่อ
วิเคราะห์ปรากฏการณ์การดำเนินชีวิตตามกระแสบริโณคณียมในภาวะสังคมทันสมัย โดยเลือก
ชุมชนปฐมอโศก และชุมชนพุทธรักษากับหลังวัดใหญ่เป็นพื้นที่ศึกษา ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ สมณะ
อุบาสก อุบาสิกา นักเรียน และชาวชุมชน แห่งละ 20 คน รวม 80 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์
ระดับลึก (in-depth interview) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และการ
วิเคราะห์เอกสาร (documentary analysis) เพื่อสนับสนุนการวิจัยเชิงลึก

ผลการศึกษาพบว่า ชุมชนพุทธรักษากับหลังวัดใหญ่ ในฐานะเป็นชุมชนเมือง ได้
สะท้อนกระบวนทัศน์สังคมไทยและปรากฏการณ์ในสังคมปัจจุบันได้อย่างชัดเจน ถึงระดับแห่งการ
บริโณคณียม โดยผ่านทางพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความต้องการบริโณคณียม และมีลักษณะของการ
บริโณคณียมเป็นเชิงเดี่ยว คือเป็นฝ่ายที่ต้องซื้อการบริโณคณียมเป็นหลัก เพราะไม่มีระบบการผลิตและปรัชญา
ของการพึ่งตนเอง ในขณะที่ชุมชนปฐมอโศกมีกระบวนทัศน์และปรากฏการณ์ในรูปแบบแห่งการ
บริโณคณียมอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ให้ความสำคัญกับการบริโณคณียมเชิงคุณภาพ เน้นการบูรณาการ
ธรรมชาติกับชีวิต นอกจากนี้ยังพบว่า กระบวนทัศน์การบริโณคณียมวิถีพุทธนั้น มีเนื้อหาอยู่ที่การนำเอา
หลักพุทธธรรมมาปฏิบัติ เป็นระบบที่มีความสอดคล้องกับจิตงานทางสังคม แต่สังคมโดยทั่วไป
กลับมีพฤติกรรมที่สวนทางกับความต้องการของสังคมเองอย่างสิ้นเชิง

ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. 2. 3.

48260310: MAJOR: DEVELOPMENT EDUCATION

KEY WORD: PARADIGM SHIFT/ BUDDHIST WAY / CONSUMERISM

PINIT BUASONG: THE PARADIGM SHIFT OF BUDDHIST WAY AND
CONSUMERISM IN THAI SOCIAL PROVINCE. THESIS ADVISORS: NARIN SANGRAKSA
Ph.D., PHRAKRUBURIMANORIK (PRASIT TURASITTRO. Ph.D.), AND TEERASAK
UNAROMLERD Ph.D. 169 pp.

This thesis is written in accordance with qualitative research aimed at comparative analysis, thinking process according to Buddhism and consumption values as well as living conditions according to the consumption trends in the modern world. These mentioned processes are implemented by using Pathomasoke community, Puddharaksa community and Wat Yai as the places for study. Lecturers are monks, devout layman, laywoman, students and aged people of all twenty families. Gathering the information by using the strategy of in-depth interview and content analysis. In addition, documentary analysis is also carried out to support in-depth research.

The result is notified that the Puddharaksa community and Wat Yai, as the city citizens, apparently reflect the current Thai society together with the consumption values through the people's attitudes and preferences towards their consumed materials. They characterized the single consumption. It is mainly focused on the consumers because there are no production process and self-fulfillment philosophy; whereas, the Pathomasoke community has its unique consumption process with the purpose of emphasizing the qualitative consumption, renovating the nature and life.

The overall result is that the qualitative consumption process according to Buddhism is the system synchronized with the societal deliberation; on the reverse, the people's behavior in the society becomes vice versa.

Department of Education Foundation Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.....